धनगढी उप महानगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड: ६ | **संख्या: ०१** | **मिति: २०७९/०२/२०**

भाग-२

धनगढी उप महानगरपालिका

धनगढी उप-महानगरपालिका राजपत्र

धनगढी उप-महानगरपालिका नगर प्रहरी (व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७९

नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति: २०७९।०२।२०

राजपत्रमा प्रकाशन मिति: २०७९।०२।२१

प्रस्तावना : धनगढी उप-महानगरपालिकाबाट जारी भएका कानून, निर्णय तथा आदेशहरुको कार्यान्वयन, बजार क्षेत्रको प्रभावकारी व्यवस्थापन, नगरक्षेत्रभित्रका प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक स्रोत-सम्पदाको संरक्षण, विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन लगायतका क्रियाकलापहरु प्रभावकारी ढङ्गबाट सम्पन्न गरी शान्ति तथा सुव्यवस्था कायम गर्न नगर प्रहरीको व्यवस्था गर्नु बाञ्छनीय भएकोले,

नेपालको संविधानको धारा ५७ को उपदफा (४), धारा २२१ र २२६ तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनको दफा ११ को उपदफा (२) को खण्ड (क), दफा ८३ को उपदफा (८) र दफा १०२ अनुरुप धनगढी उप-महानगरपालिकाको नगरकार्यपालिकाले यो कार्यविधि बनाएको छ ।

परिच्छेद- १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

(१) यस कार्यविधिको नाम **“धनगढी उप-महानगरपालिका नगर प्रहरी (व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७९”** रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि स्थानिय राजपत्रमा प्रकाशित भएको मिति देखि लागु हुने छ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यो ऐनमा-

(क) **‘उप-महानगरपालिका’** भन्नाले धनगढी उप-महानगरपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।

(ख) **‘ऐन’** भन्नाले स्थानिय सरकार संचालन ऐन २०७४ (संशोधन समेत)लाई सम्झनु पर्दछ ।

(ग) **‘कार्यविधि’** भन्नाले धनगढी उप-महानगरपालिकाको नगर प्रहरी (व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७९ लाई सम्झनु पर्दछ ।

(घ) **‘कार्यपालिका’** भन्नाले धनगढी उप-महानगरपालिकाको नगर कार्यपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।

(ङ) **‘नगर’** भन्नाले धनगढी उप-महानगरपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।

(च) **‘नगर प्रहरी वा प्रहरी’** भन्नाले नगर प्रहरीका विभिन्न पद तथा तहमा रही कार्यरत कर्मचारीलाई सम्झनु पर्दछ ।

(छ) **‘प्रमुख’** भन्नाले उप-महानगरपालिकाको प्रमुखलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ज) **‘प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत’** भन्नाले उप-महानगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्झनु पर्दछ ।

(झ) **‘सभा’** भन्नाले उप-महानगरपालिकाको नगरसभा सम्झनु पर्दछ ।

(ञ) **‘संविधान’** भन्नाले नेपालको संविधान २०७२ लाई सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद- २

नगर प्रहरीको गठन, रेखदेख र नियन्त्रण

३. नगर प्रहरीको गठन :

(१) उप-महानगरपालिकामा नगर प्रहरी नायव निरीक्षकको नेतृत्वमा तोकिएको संख्यामा तोकिए बमोजिमको पद भएका नगर प्रहरी रहने छन् ।

(२) नगर प्रहरीको रेखदेख, नियन्त्रण र निर्देशन गर्ने अधिकार नगर कार्यपालिकाको हुनेछ ।

(३) नगर कार्यपालिकाको आदेश र निर्देशनको पालना गर्नु प्रत्येक नगर प्रहरीको कर्तव्य हुनेछ ।

धनगढी उप-महानगरपालिका राजपत्र

४. <u>नगर प्रहरीको पदको नाम र तह</u> :

(१) नगर प्रहरी प्रमुखको रुपमा एक नगर प्रहरी नायव निरीक्षक रहने छ ।

(२) नगर प्रहरीको आधारभूत पदमा कार्यपालिकाले तोकेबमोजिमको संख्यामा नगर प्रहरीहरु रहने छन् ।

(३) नगर प्रहरी नायव निरीक्षक र नगर प्रहरी जवानको पदको बीचमा आवश्यकता अनुसार कार्यपालिकाले विभिन्न पद र तहमा आवश्यक नगर प्रहरी संख्या र प्रत्येक तहका लागि तलबमान तोक्न सक्नेछ ।

(४) नगर प्रहरीको विभिन्न पदमा भर्ना हुनको लागि आवश्यक योग्यता र परीक्षाको किसिम र छनौट प्रकृया तोकेबमोजिम हुनेछ ।

(५) नगर प्रहरीको विभिन्न पदको काम, कर्तव्य र अधिकार उप-महानगरपालिकाले निजको कार्य विवरणमा तोके बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद- ३
<u>नगर प्रहरीको काम, कर्तव्य र अधिकार</u>

५. **<u>नगर प्रहरीको काम, कर्तव्य र अधिकार</u>** : नगर प्रहरीको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम हुनेछ :

(क) उप-महानगरपालिकाको नीति, कानून, मापदण्ड तथा निर्णयहरुको कार्यान्वयन गर्ने, गराउने;

(ख) उप-महानगरपालिकाको सरसफाई सम्बन्धी मापदण्डको कार्यान्वयन;

(ग) उप-महानगरपालिकाको सम्पत्तिको सुरक्षा र संरक्षण;

(घ) उप-महानगरपालिकामा हुने सभा, समारोह, परम्परागत जात्रा तथा चाडपर्वको सुरक्षा तथा व्यवस्थापन;

(ङ) उप-महानगरपालिका भित्र बजार, तथा पार्किङ्ग स्थलको रेखदेख र व्यवस्थापन;

(च) आवश्यकता अनुरुप न्यायिक समितिले गरेको मिलापत्र तथा निर्णयहरुको कार्यान्वयन गराउनमा सहयोग गर्ने,

(छ) सार्वजनिक, ऐलानी र पर्ती जग्गा, सार्वजनिक भवन, सम्पदा तथा भौतिक पूर्वाधारको संरक्षण र सुरक्षा;

(ज) विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी खोजी, उद्धार, राहत तथा पुनर्स्थापनाको कार्यमा सक्रियतापूर्वक परिचालित हुने;

(झ) उप-महानगर क्षेत्र भित्र आगलगी जस्ता आपत्कालीन घटना नियन्त्रण कार्यमा उपलब्ध जनशक्ति, दमकल लगायतका अन्य स्रोत साधन सहित तत्काल परिचालित हुने;

(ञ) अनाधिकृत विज्ञापन, भित्तेलेखन, तथा होर्डिङ्ग बोर्ड नियन्त्रण;

धनगढी उप-महानगरपालिका राजपत्र

(ट) छाडा पशु चौपायाको नियन्त्रण र व्यवस्थापन;

(ठ) अनाधिकृत निर्माण तथा सार्वजनिक सम्पत्ति अतिक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रण;

(ड) उप-महानगरपालिका तथा वडा कार्यालयहरुको सुरक्षाको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाउने;

(ढ) उप-महानगरपालिकाले आयोजना गरेका कार्यक्रमहरुमा आवश्यक शान्ति, सुरक्षा तथा व्यवस्थापन गर्ने,

(ण) पर्यटन मैत्री भई पर्यटक तथा बटुवाहरुलाई यथासम्भव आवश्यक तथा उपयुक्त सूचना र सेवा प्रदान गर्ने;

(त) नगर प्रहरीको कार्यक्षेत्रभित्र पर्ने विषय सम्बन्धी उप-महानगरपालिकाको कानून, मापदण्ड वा निर्देशन विपरीत गरेका कार्यहरुको छानबीन गरी प्रमाण संकलन गर्ने; र

(थ) कार्यपालिकाले तोकेको अन्य कार्यहरु गर्ने ।

परिच्छेद- ४

नगर प्रहरीको दरबन्दी तथा पदपूर्ति

६. नगर प्रहरीको दरबन्दी :

(१) नगर प्रहरीमा आवश्यकता अनुसार देहायका पदहरु रहन सक्नेछ :

(क) प्रहरी नायव निरीक्षक

(ख) प्रहरी जवान

(२) प्रत्येक पदमा कार्यपालिकाले तोके बमोजिमका संख्याका तहहरु हुनेछन् ।

(३) विभिन्न पदमा रहने नगर प्रहरीको दरबन्दीहरुको सिर्जना तथा खारेजी कार्यपालिकाले निर्धारण गरेबमोजिम हुनेछ ।

(४) दरबन्दी सिर्जना वा खारेज गर्नका लागि प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको संयोजकत्वमा समितिको गठन गरिनेछ ।

(५) समितिले नगर प्रहरीको काम, उप-महानगरपालिकामा उपलब्ध स्रोत र अन्य सुरक्षा निकायसँगको समन्वयमा हुन सक्ने काम समेतको अनुमान गरी आवश्यक दरबन्दी सिर्जना वा खारेज गर्नका लागि तोकिएको समय भित्र कार्यपालिका समक्ष सुझाव सहितको प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ ।

(६) उपदफा (५) बमोजिमको प्रतिवेदनमा अन्य कुराका अतिरिक्त पद सिर्जना वा खारेज गर्नु पर्ने कारण, प्रस्तावित पदले गर्नु पर्ने कामको विवरण, मौजुदा दरबन्दीले आवश्यक कार्यहरु गर्न सक्ने वा नसक्ने अवस्था, दरबन्दी थप वा खारेजीको कारण नगर प्रहरीको संगठनात्मक स्वरुपमा पार्ने प्रभाव स्पष्ट पार्नु पर्नेछ ।

७. नगर प्रहरी करारमा मात्र नियुक्त हुन सक्ने :

(१) नगर प्रहरीको नियुक्ति करारमा मात्र गर्न सकिने छ ।

धनगढी उप-महानगरपालिका राजपत्र

(२) नगर प्रहरीको नियुक्ति कार्यपालिकाले निर्णय गरी विभिन्न पद तथा तहमा प्रतिस्पर्धाको आधारमा सेवा करारबाट लिन वा प्रचलित कानून बमोजिम संस्थागत संस्था मार्फत करारमा नगर प्रहरीको सेवा लिन सक्नेछ ।

(३) उपदफा (२) मा जेसुकै लेखिएको भए तापनि नगर प्रहरी जवान भन्दा माथिको पदहरुमा उप-महानगरपालिकाले प्रतिस्पर्धाको आधारमा आफैले छनौट गर्नेछ ।

(४) उपदफा (२) बमोजिम कुनै पद वा पदहरुमा संस्थागत करार मार्फत नगर प्रहरीको सेवा लिने निर्णय गरेमा आवश्यक सेवाको सम्बन्धमा विज्ञापन गरी नगरमा उपलब्ध हुन सक्ने सुरक्षा सेवा प्रदायक संस्थाहरुबाट कार्यगत तथा आर्थिक प्रस्ताव माग गरी तिनको मूल्याङ्कन तथा सेवा प्रदायक संस्थाको विश्वसनीयता समेत विचार गरी कार्यपालिकाले छनौट गर्नेछ ।

(५) उपदफा (२) र (४) मा जेसुकै लेखिएको भए पनि नगर प्रहरीको संख्या र सेवा प्रदायक संस्थाको आर्थिक प्रस्ताव विचार गरी कार्यपालिकाले एकै पटक एक भन्दा बढी सेवा प्रदायक संस्थालाई काम दिन वा केही नगर प्रहरी आफैले प्रतिस्पर्धाबाट छनौट गरी राख्न सक्ने छ ।

(६) कुनै अवस्था विशेषमा कार्यपालिकाले निर्णय गरी खास कार्यका लागि छोटो अवधिका लागि आवश्यक संख्या तोकी करारमा नगर प्रहरीहरु भर्ना गर्न सक्नेछ ।

८. <u>पदपूर्ति समितिको गठन</u> :

(१) खुल्ला प्रतियोगिताबाट नगर प्रहरीमा भर्ना गर्नको लागि वा संस्थागत करारको निमित्त सेवा प्रदायक छनौट गर्नको निमित्त कार्यपालिकाले देहाय बमोजिमको पदपूर्ति समिति गठन गर्नेछ :

(क) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत : अध्यक्ष

(ख) प्रदेश वा जिल्ला स्थित कुनै एक सुरक्षा निकायको अधिकृत प्रतिनिधि एक जना : सदस्य

(ग) सामान्य प्रशासन महाशाखा शाखा प्रमुख : सदस्य-सचिव

(२) उपदफा (१) बमोजिमको पदपूर्ति समितिले प्रहरी वा संस्थागत सेवा प्रदायक छनौट गर्ने क्रममा उप-महानगरपालिकाका अन्य कर्मचारीहरुको सहयोग लिन सक्नेछ ।

(३) पदपूर्ति समितिमा आवश्यकतानुसार खास चरणहरुमा मनोविज्ञानवेत्ता लगायत उपयुक्त विषय-विज्ञहरुलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ ।

४) शारिरीक परिक्षणको कार्यमा नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल, नेपाली सेनाबाट विज्ञको रुपमा आमन्त्रण गर्न सकिनेछ ।

९. <u>पदपूर्ति समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार</u> :

(१) पदपूर्ति समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम हुनेछ :

(क) पदपूर्तिका लागि उप-महानगरपालिकाको कार्यपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ;

(ख) खुल्ला प्रतियोगिताको लागि नेपाल प्रहरीले तोकेको पाठ्यक्रम प्रयोग गर्न सकिनेछ ;

(ग) परीक्षाको किसिम तोक्ने र पदपूर्तिका लागि कार्यतालिका बनाउने;

धनगढी उप-महानगरपालिका राजपत्र

(घ) परीक्षा संचालन गर्ने तथा नतिजा प्रकाशन गर्ने; र

(ङ) योग्यता क्रम अनुसार नियुक्तिका लागि कार्यपालिकालाई सिफारिस गर्ने ।

(२) पदपूर्ति समितिले आफ्नो कामको सिलसिलामा संघीय तथा प्रदेशको लोक सेवा आयोगको कानून अनुसार नियुक्तिका सामान्य सिद्धान्तलाई पालन गर्नेछ ।

१०. <u>नियुक्तिको सिफारिस</u> :

(१) पदपूर्ति समितिले नियुक्तिको सिफारिस गर्नु अघि उम्मेदवारहरुले प्राप्त गरेको अङ्कको आधारमा योग्यता क्रम अनुसारको सूचि तयार गरी कार्यपालिकासमक्ष नियुक्तिका लागि सिफारिस गर्नेछ ।

(२) पदपूर्ति समितिले नियुक्तिको लागि सिफारिश गर्दा कुनै पनि पदमा कम्तीमा एक जना र कूल रिक्त पदको बढीमा २० प्रतिशत सम्म योग्यता क्रमानुसार बैकल्पिक उम्मेदवारहरु सिफारिस गर्नेछ ।

(३) पदपूर्ति समितिले सिफारिस गरेको ३५ दिन भित्र कार्यपालिकाले करारमा नियुक्ति दिने सम्बन्धी निर्णय गरिसक्नु पर्नेछ ।

(४) छनौट गरिएका उम्मेदवारहरुलाई कार्यपालिकाले नियुक्ति दिने निर्णय गरेको कम्तीमा ७ दिनको म्याददिई करार गर्न सूचना दिई प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले सम्बन्धित व्यक्तिसँग करार सम्पन्न गर्नेछ ।

(५) सिफारिश गरिएका व्यक्ति तोकिएको अवधिभित्र करार गर्न नआएमा वा करारमा राखिएका व्यक्तिले तीन महिना भित्र सन्तोषजनक काम गर्न नसकी करार भङ्ग गरिएमा आवश्यकता र उम्मेदवारको उपलब्धता अनुसार योग्यता क्रममा सवैभन्दा माथि रहेका बैकल्पिक उम्मेदवारसँग करार गर्न सकिनेछ ।

(६) परिणाम आएको ६ महिना पछि बैकल्पिक सूचि स्वतः खारेज हुनेछ ।

(७) नगर प्रहरीमा करार गर्दा करारको अवधि ६/६ महिनाको हुनेछ । साथै आवश्यकता अनुसार म्याद थप गर्न सकिने छ ।

(८) सफलतापूर्वक करारको अवधि पूरा गरेका नगर प्रहरीलाई पुनः अर्को सेवा अवधिका लागि सोही पदमा करारमा नियुक्त गर्न सकिने छ । यसरी पुनः नियुक्ति गर्दा कुनै परीक्षा लिइने छैन ।

११. <u>जेष्ठताक्रम कायम गर्ने</u> :

(१) शुरु नियुक्ति भएका प्रहरीको हकमा पदपूर्ति समितिले सिफारिश गरेको योग्यताक्रमलाई नै जेष्ठताक्रम मानिने छ ।

(२) उपदफा (१) मा उल्लेख भए बाहेकका नगर प्रहरीको हकमा जेष्ठता कायम गर्दा काम गरेको अवधि, आधारभूत तालिममा प्राप्त गरेको अङ्क, निजको कार्यसम्पादनबापत पाएको अङ्क र शैक्षिक योग्यताका लागि पाएको अङ्कको आधारमा कायम गरिनेछ ।

(३) उपदफा (२) मा उल्लेख भए अनुरुपको विषयमा अङ्क दिनको लागि पूर्णाङ्क र अंक दिने तरिका अन्यथा व्यवस्था नभएसम्म पदपूर्ति समितिले तोके बमोजिम हुनेछ ।

१२. **करारको समाप्ति :**

(१) यो कार्यविधि अनुरुप कार्यपालिकाले कुनै पद खारेज गरेको अवस्थामा सो पदमा रहेका नगर प्रहरीसँगको करार स्वतः समाप्त भएको मानिनेछ ।

(२) सामान्यतया करारको अवधि समाप्त नभई कुनै पद संख्या कटौती गरिने छैन । तर विशेष परिस्थितिमा पद संख्या कटौती गर्नु पर्ने अवस्थामा मापदण्ड बनाएर मात्र बढी भएको संख्या अनुरुपको प्रहरीलाई कम्तीमा एक महिना अगावै सूचना दिएर काम गरेको अवधि बराबरको पारिश्रमिक दिएर करार समाप्त गर्न सकिने छ ।

(३) करार बमोजिम कार्य सम्पादन गर्न नसकेको भनी सम्बन्धित शाखा प्रमुखको सिफारिश भएमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले आवश्यक छानवीन गरी सफाईको मौका दिएर कुनै पनि समय करारको अन्त्य गर्न सक्नेछ ।

(४) कुनै नगर प्रहरीले तोकिएको अधिकारीलाई एक महिनाको सूचना दिई करारको अन्त्य गर्न सक्ने छ ।

१३. **पारिश्रमिक, भत्ता तथा सुविधा :** विभिन्न पद तथा तहमा रहने नगर प्रहरीको तलब, भत्ता र सेवाका शर्तहरु उप-महानगरपालिकाका समान तहका कार्यरत कर्मचारीले पाए सरहको सेवा सुविधा उपलव्ध हुनेछ ।

परिच्छेद- ५

नगर प्रहरीको आचरण तथा सजाय

१४. **दान उपहार लिन नहुने :** नगर प्रहरीले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको पूर्वस्वीकृतिविना कुनै स्वदेशी वा विदेशी संघसंस्था, निकाय वा व्यक्तिबाट कुनै प्रकारको नगद वा जिन्सी दान, बकस, पुरस्कार कोसेली वा उपहार स्वीकार गर्नु हुँदैन ।

१५. **व्यापार व्यवसाय वा अन्य काम गर्न नहुने :** नगर प्रहरीले पदमा बहाल रहेको अवधिमा कार्यालयको पूर्वस्वीकृतिबिना कुनै पनि व्यापार, व्यवसाय गर्न वा अन्य निकायमा कुनै काम गर्न हुँदैन ।

१६. **गोप्यता कायम राख्नु पर्ने :**

(१) नगर प्रहरीले आफ्नो कर्तव्य पालनको सिलसिलामा प्राप्त गरेको कानून बमोजिम गोप्य राख्नु पर्ने जानकारी प्रत्यक्ष वा परोक्ष रुपमा कुनै व्यक्ति वा संस्था लाई जानकारी गराउन हुँदैन ।

(२) नगर प्रहरीले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको अनुमति नलिई कुनै साहित्यिक, कलात्मक, ऐतिहासिक वा साँस्कृतिक लेखबाहेक कुनै रेडियो, पत्रपत्रिका लगायतका सञ्चार माध्यम वा सामाजिक सञ्जालबाट आफ्नो वास्तविक वा काल्पनिक नामबाट वा बेनामी रुपमा कुनै लेख रचना प्रकाशित गर्न वा अन्तरवार्ता दिनु हुँदैन ।

(३) स्वीकृति लिएर लेखेको लेख, रचना वा अन्तरवार्ताको विवरण प्रकाशन वा प्रशारण पश्चात् उप-नगरपालिकाको सम्बन्धित शाखामा उपलब्ध गराउनु पर्दछ ।

धनगढी उप-महानगरपालिका राजपत्र

(४) नगर प्रहरीले कुनै पनि प्रकारले उप-महानगरपालिका वा यसका पदाधिकारी वा कर्मचारीहरुको व्यक्तिगत प्रतिष्ठामा आँच आउने गरी आलोचना गर्ने वा विचार व्यक्त गर्ने कार्यहरु गर्नु हुँदैन ।

१७. <u>निर्वाचनमा भाग लिन नहुने</u> :

(१) नगर प्रहरीले कुनै पनि राजनीतिक दलको निर्वाचनमा भाग लिन वा कसैका लागि मत माग्न, वा निर्वाचनमा प्रभाव पर्ने गरी विचार व्यक्त गर्न हुँदैन ।

(२) उपदफा (१) मा जेसुकै लेखिएको भएता पनि नगर प्रहरीले कानूनसम्मत रुपमा आफ्नो मताधिकार प्रयोग गर्न कुनै बाधा पर्ने छैन ।

१८. <u>राजनीतिमा भाग लिन नहुने</u> : नगर प्रहरीले कुनै पनि राजनैतिक दल र तिनका भातृ-संस्थाको सदस्य बन्न, राजनैतिक संस्थालाई चन्दा दिन अथवा कुनै राजनीतिक दलको आन्दोलनलाई सहयोग गर्न वा अन्य यस्तै राजनैतिक क्रियाकलापमा सहभागी हुन हुँदैन ।

१९. <u>समय पालन र नियमितता</u> :

(१) नगर प्रहरीले ठीक समयमा नियमित रुपमा आफ्नो काममा हाजिर हुनु पर्दछ ।

(२) कुनै कारणवश समयको पालन गर्न नसक्ने अवस्थामा आफ्नो सुपरीवेक्षकलाई समयमा नै जानकारी गराई स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।

२०. <u>अनुशासनको पालना</u> :

(१) नगर प्रहरीले अनुशासित भई तत्परताका साथ आफ्नो कर्तव्य पालन गर्नु पर्नेछ ।

(२) नगर प्रहरीले आफ्नो कार्यालयको काममा आदेशको श्रृङ्खला (चेन अफ कमाण्ड) अन्तर्गत रही आफूभन्दा माथिको अधिकृतले दिएको आदेशको तत्परताका साथ पालन गर्नुपर्दछ ।

(३) नगर प्रहरीले आफ्नो कर्तव्य पालनको सिलसिलामा लैङ्गक सम्बेदनशील हुनु पर्दछ ।

(४) नगर प्रहरीले आत्मरक्षाको लागि अत्यावश्यक भएमा बाहेक कसैलाई पनि हातपात गर्न वा कुनै प्रकारको आक्रमण गर्ने कार्य गर्नु हुँदैन ।

२१. <u>तालिम सम्बन्धी व्यवस्था</u> :

(१) उप-महानगरपालिकाले नगर प्रहरीलाई तोकेबमोजिमको तालिम उपलब्ध गराउने छ ।

(२) तोकेबमोजिमको तालिम सम्पन्न गरेपछि निजलाई सो तालिममा प्राप्त गरेको नतिजाको आधारमा अङ्क दिइने छ, जुन निजको जेष्ठता निर्धारण गर्ने क्रममा गणना गरिने छ ।

(३) कुनै तालिमका लागि अङ्क प्रदान गर्न सकिने वा नसकिने तथा कस्तो तालिमका लागि कति अङ्क दिने भन्ने कुराको निर्धारण अन्यथा तोकेकोमा बाहेक पदपूर्ति समितिले गर्नेछ ।

धनगढी उप-महानगरपालिका राजपत्र

परिच्छेद- ६

बिदासम्बन्धी

२२. बिदा :

(१) बिदा अधिकारको रुपमा नभई सुविधाको रुपमा प्रयोग गर्नु पर्ने छ ।

(२) काबूबाहिरको परिस्थिति उत्पन्न भएमा बाहेक नगर प्रहरीले आफ्नो सुपरीवेक्षकको सिफारिशमा सम्बन्धित अधिकारीबाट पूर्वस्वीकृति लिएर मात्र बिदामा बस्नु पर्दछ ।

(३) नगर प्रहरीले आफ्नो सुपरीवेक्षकको सिफारिशमा देहाय बमोजिमको बिदाहरु पाउने छ :

(क) साप्ताहिक बिदा : नगर प्रहरीले हप्ताको एक दिन साप्ताहिक बिदा पाउनेछ ।

(ख) प्रत्येक नगर प्रहरीले उप-महानगरपालिकाले निर्धारण गरे अनुरुप वार्षिक बाह्र दिन पारिश्रमिक सहितको सार्वजनिक बिदा पाउनेछ ।

(ग) किरिया बिदा : आफ्नो कूल धर्म अनुसार नगर प्रहरी आफैले किरिया बस्नु पर्ने भएमा वा विवाहिता महिला प्रहरीले आफ्नो मातापिता वा सासू ससुराको मृत्यु भई किरिया बस्नु पर्ने भएमा पन्ध्र दिन पारिश्रमिक सहितको किरिया बिदा पाउनेछ ।

परिच्छेद- ७

विविध

२३. सजाय :

(१) नगर प्रहरीले यस कार्यविधि अनुरुप दिइएको आदेश अनुरुप कार्य नगरेमा वा गर्नु पर्ने कार्य नगरी वा नगर्नु पर्ने कार्य गरी उप-महानगरपालिका वा कुनै व्यक्ति वा संस्थालाई हानी पुग्न गएमा कसूरको मात्रा र असर हेरी सम्बन्धित अधिकारीले देहाय बमोजिमको कुनै सजाय गर्न सक्नेछ ।

(क) नसिहत दिने;

(ख) उप-महानगरपालिकालाई कुनै हानी भएकोमा विगो बमोजिमको रकम असूल उपर गर्ने र अन्य कसैको हानी नोक्सानी भएकोमा क्षतिपूर्ति भराईदिन आवश्यक सहयोग गर्ने; वा

(ग) करार भङ्ग गरी सेवाबाट बर्खास्त गर्ने ।

(२) नगर प्रहरीले गरेका कार्य अन्य नेपाल कानून बमोजिम पनि सजाय हुन सक्ने भएमा उपदफा (१) बमोजिमको सजायका अतिरिक्त ती कानून अन्तर्गत मुद्दा चलाउन कुनै बाधा पर्ने छैन ।

२४. सजाय सम्बन्धी कार्यविधि :

(१) नगर प्रहरीलाई सजाय गर्ने अधिकार प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई हुने छ ।

(२) सजाय गर्ने अधिकारीले आरोपित प्रहरीसँग लिखित स्पष्टिकरण माग गरी तोकिएको अवधि भित्र जवाफ नआए वा चित्तबुझ्दो जवाफ नआएमा आवश्यकता अनुसार स्वयम् वा अन्य कुनै

अधिकृतद्वारा छानवीन गराउन सक्नेछ । छानबीन गरिएकोमा छानबीन प्रतिवेदनको आधारमा उपयुक्त सजाय तोकिने छ ।

(३) सजायको निर्णय गर्नु अघि सम्बन्धित प्रहरीलाई सफाइको मौकाबाट बञ्चित गरिने छैन ।

(४) फौजदारी अभियोग लागि पुर्पक्षको लागि थुनामा रहेको अवस्थामा सो अवधिभर सम्बन्धित नगर प्रहरी स्वतः निलम्बित भएको मानिनेछ र निजले सो अवधिको पारिश्रमिक पाउने छैन ।

तर उप-महानगरपालिका आफैले उजुरी दिई थुनामा परेको नगर प्रहरी निर्दोष प्रमाणित भएमा उक्त अवधिको पूरा पारिश्रमिक पाउनेछ ।

(५) छानबीनबाट दोषी ठहरिएर कारवाही गरेकोमा सो कारवाहीको अभिलेख कार्यालयमा राख्नुका साथै सम्बन्धित प्रहरीलाई पनि त्यसको लिखित जानकारी गराउनु पर्ने छ ।

२५. **पोशाक :**

(१) नगर प्रहरीको पोशाकको रंग, किसिम र अन्य विवरण कार्यपालिकाले तोके बमाजिम हुनेछ ।

(२) नगर प्रहरीलाई मौसम अनुसारको पोशाक, दर्ज्यानी चिन्ह र आवश्यक उपकरणहरु तयार गराई उप-महानगरपालिकाले उपलब्ध गराउनेछ ।

(३) अधिकृत स्तरका नगर प्रहरीलाई कुनै विशेष अवसरमा लगाउनु पर्ने औपचारिक (सेरेमोनियल) पोशाकको लागि उप-महानगरपालिकाले तोकिएको रकम उपलब्ध गराउने छ ।

२६. **पुरस्कार तथा प्रोत्साहन :** उदाहरणीय काम गर्ने नगर प्रहरीलाई कार्यपालिकाले निर्णय गरी उचित सम्मान तथा पुरस्कार प्रदान गर्न सक्नेछ ।

२७. **पर्व खर्च :** नगर प्रहरीले प्रत्येक वर्ष बडा दशैं अघि वा निजको धर्मसँस्कृति अनुसार रोजेको कुनै पर्वको अवसरमा एक महिनाको तलब बराबर पर्व खर्च पाउने छ ।

२८. **बाधा अड्काउ फुकाउने अधिकार :** यो कार्यविधिमा उल्लिखित कुनै व्यवस्था कार्यान्वयन गर्नमा कुनै बाधा आइपरेमा नगर प्रमुखले कार्यसमितिबाट पछि अनुमोदन गराउने गरी आवश्यक आदेश दिन सक्नेछ ।

धनगढी उपमहानगरपालिका राजपत्र

अनुसूची-१

(दफा ८ को उपदफा (५) सँग सम्बन्धित)

नगर प्रहरीका विभिन्न पदका लागि आवेदन गर्नका लागि न्यूनतम योग्यता

(क) प्रहरी नायव निरीक्षक पदको लागि आवश्यक न्यूनतम योग्यता :

(१) नेपाली नागरिकताको प्रमाण पत्र भएको;
(२) नेपाल सरकारको कुनै सुरक्षा निकायहरु (नेपाल प्रहरी,सशस्त्र प्रहरी बल र नेपाली सेना)बाट सेवा निबृत्त भएको व्यक्ति भएमा दरखास्त फाराम दर्ता गर्ने अन्तिम मिति सम्ममा २१ वर्ष उमेर पूरा भई ४५ वर्ष उमेर ननाघेको
(३) कम्तीमा प्रवीणता प्रमाणपत्र तह वा उच्च माध्यमिक तहको परीक्षा (१०+२) उत्तीर्ण गरेको;
(४) नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा वा मानव अधिकार वा मानवीय कानूनको उल्लंघनमा सजाय नपाएको;
(५) भविष्यमा सरकारी सेवाको निमित्त अयोग्य हुने गरी कुनै सेवाबाट बर्खास्त नभएको;
(६) पुरुषको हकमा घटीमा ५ फिट २ ईञ्च उँचाई, छाती नफुलाउँदा ३१ देखि ३३ ईञ्च र तौल कम्तीमा ५० किलो ग्राम भएको र महिलाको हकमा घटीमा ५ फिट उँचाई र तौल ४२ किलोग्राम भएको;
(७) चश्मा लगाउने व्यक्तिको हकमा चश्माको पावर माइनस २ वा प्लस २ भन्दा बढी नभएको; र
(८) नेपालको सरकारी अस्पतालबाट निरोगिताको प्रमाणपत्र प्राप्त गरेको ।

(ग) प्रहरी जवान पदको लागि आवश्यक न्यूनतम योग्यता :

(१) नेपाली नागरिकताको प्रमाण पत्र भएको;
(२) नेपाल सरकारको कुनै सुरक्षा निकायहरु (नेपाल प्रहरी,सशस्त्र प्रहरी बल र नेपाली सेना)बाट सेवा निबृत्त भएको व्यक्ति भएमा दरखास्त फाराम दर्ता गर्ने अन्तिम मिति सम्ममा २१ वर्ष उमेर पूरा भई ४५ वर्ष उमेर ननाघेको
(३) कम्तीमा ८ (आठ) कक्षा उत्तीर्ण गरेको;
(४) नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा वा मानव अधिकार वा मानवीय कानूनको उल्लंघनमा सजाय नपाएको;
(५) भविष्यमा सरकारी सेवाको निमित्त अयोग्य हुने गरी कुनै सेवाबाट बर्खास्त नभएको;
(६) पुरुषको हकमा घटीमा ५ फिट २ ईञ्च उँचाई, छाती नफुलाउँदा ३१ देखि ३३ ईञ्च र तौल कम्तीमा ५० किलो ग्राम भएको र महिलाको हकमा घटीमा ५ फिट उँचाई र तौल ४२ किलोग्राम भएको;
(७) चश्मा लगाउने व्यक्तिको हकमा चश्माको पावर माइनस २ वा प्लस २ भन्दा बढी नभएको; र
(८) नेपालको सरकारी अस्पतालबाट निरोगिताको प्रमाणपत्र प्राप्त गरेको ।

धनगढी उपमहानगरपालिका राजपत्र

आज्ञाले,

....

रामलाल श्रेष्ठ
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत